

Code No.

R – 2096

**Entrance Examination for Admission to the P.G. Courses in the
Teaching Departments, 2023**

CSS

SANSKRIT GENERAL LANGUAGE AND LITERATURE

General Instructions

1. The Question Paper is having 100 Objective Questions, each carrying one mark.
2. The answers are to be (✓) ‘tick marked’ **only** in the “**Response Sheet**” provided.
3. **Negative marking** : **0.25 marks** will be deducted for each wrong answer .

Time : 2 Hours

Max. Marks : 100

To be filled in by the Candidate

Register Number	in Figures								
	in words								

Choose appropriate answer from the options in the questions.

(100 × 1 = 100 marks)

कोष्ठात् उचितमुत्तरम् आदाय लिखत।

1. भुक्तस्य परिणामहेतुः _____ भवति।
 - a) दिव्यं
 - b) उद्यं
 - c) आकरजं

DO NOT WRITE HERE

2. उपदेशवाक्यं किम्?

- a) तत्वमसि
- b) अहं ब्रह्मास्मि
- c) प्रज्ञानं ब्रह्म

3. अद्वैतवेदान्ते कति प्रमाणानि सन्ति?

- a) पञ्च
- b) षट्
- c) अष्ट

4. संयोगनाशको गुणो _____ भवति।
- a) विपर्ययः b) विभागः
- c) संयोगः
5. एकत्वादिव्यवहारहेतु: _____।
- a) परिमाण b) संयोगः
- c) संख्या
6. स्मृति भिन्नं ज्ञानं किम्?
- a) अज्ञानम् b) विज्ञानम्
- c) अनुभवः
7. आसवाक्यं किम्?
- a) प्रत्यक्षम् b) उपमानम्
- c) शब्दः
8. छन्दःसूत्रस्य कर्ता कः?
- a) पिङ्गलः b) व्यासः
- c) अप्ययदीक्षितः
9. ‘सूर्यश्वैर्मसजास्ततः स गुरवः’ – कस्य वृत्तस्य लक्षणमिदम्?
- a) शार्दूलविक्रीडितस्य b) मालिन्याः
- c) स्नाधरायाः
10. सम्भावना स्यात् _____।
- a) उपमा b) उत्त्रेक्षा
- c) रूपकम्

11. _____ मात्रावृत्तं भवति।

- a) इन्द्रवज्रा
- b) उपजातिः
- c) आर्या

12. कुबलयानन्दस्य कर्ता कः ?

- a) कुन्तकः
- b) अप्प्यदीक्षितः
- c) मम्मटः

13. सांख्यदर्शनस्य मूलसिद्धान्तः कः ?

- a) परमात्मा
- b) परमाणुः
- c) प्रकृतिपुरुषान्यताग्न्यातिः

14. योगदर्शने कर्ति पादाः सन्ति ?

- a) 3
- b) 4
- c) 5

15. स्याद्वादस्य नामान्तरं किम् ?

- a) सत्कार्यवादः
- b) परिणामवादः
- c) अनेकान्तवादः

16. मीमांसादर्शनस्य को विषयः ?

- a) धर्मः
- b) आत्मा
- c) ईश्वरः

17. पद्यात्मको वेदः कः ?

- a) ऋवेदः
- b) यजुर्वेदः
- c) अथर्ववेदः

18. यजुर्वेदस्य प्रथमश्रोता कः ?

- a) व्यासः b) वैशम्पायनः
c) जैमिनिः

19. गायत्रीमन्त्रस्य देवता का ?

- a) अदितिः b) सविता
c) अग्निः

20. अन्तरिक्षस्थानीयः देवता कः ?

- a) वरुणः b) इन्द्रः
c) अग्निः

21. वेद-भाष्यकारः कः ?

- a) सायणः b) कपिलः
c) गौतमः

22. वेदपुरुषस्य मुखात्मकं वेदाङ्गं किम् ?

- a) शिक्षा b) व्याकरणम्
c) कल्पः

23. पतञ्जलिना प्रणीतः ग्रन्थः कः ?

- a) महाभाष्यम् b) सांख्यसूत्रम्
c) ब्रह्मसूत्रम्

24. वार्तिककारः कः ?

- a) पतञ्जलिः b) पाणिनिः
c) कात्यायनः

25. उपनिषद् शब्दे धातुः कः ?

- a) षट्
b) यद्
c) विद्

26. 'अहं ब्रह्मास्मि' इति कस्याम् उपनिषदि वर्तते ?

- a) केनोपनिषदि
b) छान्दोग्योपनिषदि
c) बृहदारण्यकोपनिषदि

27. अहङ्कारविमूढात्मा _____ अहमिति मन्यते।

- a) कर्ता
b) अकर्ता
c) भोक्ता

28. मिथ्याचारः स उच्यते। कः ?

- a) असर्कः
b) विमूढात्मा
c) योगयुक्तः

29. भगवद्गीता कस्य ग्रन्थस्य भागः ?

- a) पुराणस्य
b) रामायणस्य
c) महाभारतस्य

30. नैयायिकानां मते ईश्वरस्य कति गुणाः वर्तन्ते ?

- a) सप्त
b) अष्ट
c) नव

31. सन्दिधसाध्यवान् _____ ।

- a) पक्षः
b) सपक्षः
c) विपक्षः

32. ब्रह्मसूत्रस्य कर्ता कः ?

- a) वाल्मीकिः b) शङ्कराचार्यः
c) बादरायणः

33. अस भुवि इति धातोः लुडि रूपं भवति _____।

- a) आसीत् b) अभूत्
c) अभवत्

34. प्रष्ठौहः - अत्र वृद्धिः केन सूत्रेण ?

- a) वृद्धिरेचि b) इको गुणवृद्धि
c) एत्ये धत्यूटसु

35. एषु सप्तम्यन्तं पदं किम् ?

- a) राज्ञः b) राज्ञि
c) राजेषु

36. 'मां विद्धि जनकात्मजाम्' इत्यत्र कः लकारः ?

- a) लोट् b) लृङ्
c) लिङ्

37. बहिशशब्दयोगे का विभक्तिः ?

- a) तृतीया b) चतुर्थी
c) पञ्चमी

38. 'अपुत्रः' इत्यत्र कः समासः ?

- a) तत्पुरुषः b) अव्ययी भावः
c) बहुत्रीहिः

39. पदसंज्ञाविधायकं सूत्रं भवति _____।

- a) एड़ पदान्तादति
- b) वा पदान्तस्य
- c) सुमिडन्तं पदम्

40. Who is considered as the founder of Alankara School?

- a) Bharata
- b) Bhamaha
- c) Vamana

41. The author of Vakroktijeevita

- a) Bhamaha
- b) Kuvtaka
- c) Mammata

42. The sacred books of the Zorastrians

- a) Rg Veda
- b) Bible
- c) Zend Avesta

43. Whose interpretation of Rasa is known as Anumitivada?

- a) Bhattacharya
- b) Bhatalottata
- c) Sri Sankuka

44. The sthayibhava of Karuna

- a) Krodha
- b) Hasa
- c) Soka

45. The author of Sahitya darpana

- a) Viswanatha
- b) Vidyanatha
- c) Mammata bhatta

46. The 9th Rasa is _____.

- a) Veera
- b) Santha
- c) Atbhuta

47. जग्राह पाठ्यं _____।

- a) कङ्गवेदात्
b) सामवेदात्
c) यजुर्वेदात्।

48. धनञ्जयस्य कृतिः _____।

- a) नाट्यशास्त्रम्
b) दशरूपकम्
c) काव्यालङ्कारम्

49. मृच्छकटिके नायकः कः ?

- a) आर्यकः
b) शर्विलकः
c) चारुदत्तः

50. आमुरवं _____ नामा अपि उच्यते।

- a) नान्दी
b) प्रस्तावना
c) विष्कम्भकः

51. अपादः पदसन्तानो _____।

- a) गद्यम्
b) पद्यम्
c) मिश्रम्

52. वेद र्भमार्गस्य प्राणाः _____ गुणाः स्मृताः।

- a) द्वे
b) अष्ट
c) दश

53. विशिष्टा _____ रीतिः।

- a) प्रबन्धरचना
b) पदरचना
c) वाक्यरचना

54. दुष्प्रयुक्ता वाक् प्रयोक्तुः _____ शंसति।

- a) गोत्वं b) नरत्वं
c) जडत्वम्

55. पादेषु पदेषु च वर्णावृत्तिः _____ उच्चते।

- a) यमकम् b) अनुप्रासः
c) श्लेषः

56. कादम्बरी काव्यस्य अङ्गीरसः कः ?

- a) करुणः b) हास्यः
c) शृङ्गारः

57. मेघः कस्य प्रकृतिपुरुषः भवति ?

- a) यक्षस्य b) कुबेरस्य
c) मधोनः

58. मेघदूतम् एकं _____ भवति।

- a) महाकाव्यं b) खण्डकाव्यं
c) चम्पूकाव्यम्

59. प्रकृतिकृपणाश्चेतनाचेतनेषु – के ?

- a) कामार्ताः b) कठिनहृदयाः
c) सुखिनः

60. उपमायाः कर्ति अवयवाः सन्ति ?

- a) त्रीणि b) चत्वारि
c) पञ्च

61. चक्षुमात्रग्राह्यो गुणः ?

- a) रसः b) संख्या
c) रूपम्

62. शब्दगुणं द्रव्यं किम् ?

- a) आकाशम् b) आत्मा
c) मनः

63. सन्देशकाव्ये प्रयुक्तं वृत्तम् ?

- a) मालिनी b) मन्दाक्रान्ता
c) शिखरिणि

64. त्रिलघुयुक्तो गणः कः ?

- a) मगणः b) सगणः
c) नगणः

65. अवस्थानुकृतिः _____ ?

- a) नृत्तम् b) नृत्यम्
c) नाच्यम्

66. कालिदासकृतीनां प्रमुखव्याख्याकारः कः ?

- a) मल्लीनाथः b) विश्वनाथः
c) अभिनवगुप्तः

67. शकुन्तलायाः प्रियसखी का ?

- a) गौतमी b) अनसूया
c) नवमालिका

68. पञ्चमीविभक्तिः कस्य कारकस्य अर्थे प्रयुज्यते ?

- a) कर्मणि
- b) सम्प्रदाने
- c) अपादाने

69. उत्तरपदार्थप्रधानः समासः कः ?

- a) अव्ययीभावः
- b) तत्पुरुषः
- c) कर्मधारयः

70. पञ्चवटी इत्यत्र कः समासः ?

- a) द्वन्द्वः
- b) अव्ययी भावः
- c) द्विगुः

71. वकारस्य उच्चारणस्थानं किम् ?

- a) कण्ठतालु
- b) कण्ठोष्टम्
- c) दन्तोष्टम्

72. 'व्यचलत्' इत्यत्र उपसर्गः कः ?

- a) व
- b) वि
- c) व्य

73. वेदे एव प्रयुज्यमानः लकारः ?

- a) लोट्
- b) लट्
- c) लेट्

74. 'Harischandra' is a case of _____.

- a) Historical survival
- b) Pejoration
- c) Compensatory change

75. 'Devanampriyah' is a case of
a) Association b) Pejoration
c) Degradation
76. When a syllable or word is uttered with a musical tone it is called _____.
a) Stress accent b) Pitch accent
c) Musical accent
77. Yo-he-ho theory is otherwise known as _____.
a) Interjectional theory b) Muscular theory
c) Nativistic theory
78. भगवद्गीतायां कृति अध्यायाः सन्ति ?
a) 16 b) 17
c) 18
79. The work written by Bhoja
a) Chandraloka b) Sringeraprakasa
c) Kavyaprakasa
80. The author of Dhvauyaloka is _____.
a) Anandavardhana b) Visvanatha
c) Kuntaka
81. The exponent of Riti School?
a) Bharata b) Bhamaha
c) Vamana
82. _____ प्रथमदिवसे यक्षः मेघं ददर्श।
a) श्रावणस्य b) प्रावृष्टः
c) आषाढस्य

83. अद्वैतमतस्थापकः कः ?

- a) रामानुजः b) माधवः
c) श्रीशङ्करः

84. युनेस्को संस्थया अङ्गीकृतं कलारूपम् ?

- a) कथाकेलि b) चाक्यारकूत्
c) कूटियाद्वम्

85. नारायण भट्टकृतं प्रसिद्धं स्तोत्रकाव्यम् ?

- a) नारायणीयम् b) भजगोविन्दम्
c) सौन्दर्यलहरी

86. माहेश्वरसूत्राणि कति ?

- a) चतुर्दश b) पञ्चदश
c) षोडश

87. भारविना विरचितं महाकाव्यम् ?

- a) रघुवंशम् b) किरातार्जुनीयम्
c) शिशुपालवधम्

88. माता च पिता च _____ ।

- a) मातापिता b) पितरौ
c) मातापिते

89. 'किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाऽकृतीनाम्' कस्य उक्तिः इयम् ?

- a) विदूषकस्य b) प्रियंवदायाः
c) दुष्यन्तस्य

90. वैय्याकरणः शब्दस्य _____ अङ्गीकुर्वन्ति।

- a) नित्यत्वम्
- b) अनित्यत्वम्
- c) नोभयम्

91. व्यङ्ग्यप्राधान्यो हि _____।

- a) रसः
- b) ध्वनिः
- c) रीतिः

92. शाकुन्तले विद्वषकस्य नामा?

- a) माढव्यः
- b) वसन्तकः
- c) मैत्रेयः

93. उदालकस्य पुत्रः कः?

- a) यमः
- b) नचिकेता
- c) विश्वजित्

94. पूर्णमदः पूर्णमिदं _____ कस्यां उपनिषदि वर्तते?

- a) केनोपनिषदि
- b) छान्दोग्योपनिषदि
- c) बृहदारण्यकोपनिषदि

95. अग्निविद्यां कः जानाति?

- a) मृत्युः
- b) जीवः
- c) आत्मा

96. सामवेदस्य ऋत्विक् कः ?

- a) उद्ग्राता
- b) होता
- c) देवता

97. नासदीयसूक्तस्य देवता का : ?

- a) परमात्मा
- b) अग्निः
- c) वरुणः

98. पद-पदार्थयोः कः सम्बन्धः ?

- a) समवायः
- b) समवेत
- c) असमवायि

99. मानव्यवहारासा धारणकारण _____ ।

- a) संयोगः
- b) परिमाणं
- c) समवायः

100. स्मृतिप्रस्थानं _____ भवति।

- a) भगवद्गीता
- b) उपनिषत्
- c) ब्रह्मसूत्रं

ANSWER SHEET

1	A B C D E	26	A B C D E	51	A B C D E	76	A B C D E
2	A B C D E	27	A B C D E	52	A B C D E	77	A B C D E
3	A B C D E	28	A B C D E	53	A B C D E	78	A B C D E
4	A B C D E	29	A B C D E	54	A B C D E	79	A B C D E
5	A B C D E	30	A B C D E	55	A B C D E	80	A B C D E
6	A B C D E	31	A B C D E	56	A B C D E	81	A B C D E
7	A B C D E	32	A B C D E	57	A B C D E	82	A B C D E
8	A B C D E	33	A B C D E	58	A B C D E	83	A B C D E
9	A B C D E	34	A B C D E	59	A B C D E	84	A B C D E
10	A B C D E	35	A B C D E	60	A B C D E	85	A B C D E
11	A B C D E	36	A B C D E	61	A B C D E	86	A B C D E
12	A B C D E	37	A B C D E	62	A B C D E	87	A B C D E
13	A B C D E	38	A B C D E	63	A B C D E	88	A B C D E
14	A B C D E	39	A B C D E	64	A B C D E	89	A B C D E
15	A B C D E	40	A B C D E	65	A B C D E	90	A B C D E
16	A B C D E	41	A B C D E	66	A B C D E	91	A B C D E
17	A B C D E	42	A B C D E	67	A B C D E	92	A B C D E
18	A B C D E	43	A B C D E	68	A B C D E	93	A B C D E
19	A B C D E	44	A B C D E	69	A B C D E	94	A B C D E
20	A B C D E	45	A B C D E	70	A B C D E	95	A B C D E
21	A B C D E	46	A B C D E	71	A B C D E	96	A B C D E
22	A B C D E	47	A B C D E	72	A B C D E	97	A B C D E
23	A B C D E	48	A B C D E	73	A B C D E	98	A B C D E
24	A B C D E	49	A B C D E	74	A B C D E	99	A B C D E
25	A B C D E	50	A B C D E	75	A B C D E	100	A B C D E

ROUGH WORK

ROUGH WORK

ROUGH WORK